

До 85 річчя академіка НАН України Анатолія Федоровича Попова

14 березня 2022 р. виповнилось 85 років видатному вченому в галузі органічної хімії, академіку НАН України **Анатолію Федоровичу Попову**. З 1965 р. його діяльність пов'язана з НАН України, з 1983 р. він є директором Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України.

Академік А.Ф. Попов зробив основоположний внесок у розв'язання таких проблем фізико-органічної хімії як: механізм передачі електронних ефектів замісників у молекулярних системах (позитивний містковий ефект); природа стеричних взаємодій замісників та вплив цих взаємодій на реактивність органічних сполук; кількісне врахування електронних і стеричних ефектів замісників; нуклеофільна реактивність і основність органічних сполук; механізми реакцій нуклеофільного заміщення і гомогенного органічного каталізу.

Під його керівництвом досліджено задачу нуклеофільної реакційної здатності, що заклало наукову базу для розробки засобів і технологій знищення екотоксикантів, отруйних речовин, зокрема компонентів хімічної зброї; створено технології одержання мономерів і полімерів з поліпшеними екологічними параметрами; запропоновано нові підходи щодо використання вугілля як джерела природної сировини для одержання хімічних речовин і матеріалів.

Роботи А.Ф. Попова з кінетики, каталізу і механізмів органічних реакцій одержали світове визнання, широко цитуються в науковій літературі. Творчий доробок академіка А.Ф. Попова налічує понад 650 наукових публікацій, у тому числі 85 винаходів. Протягом багатьох років академік А.Ф. Попов є членом редколегій кількох наукових журналів та міжнародних видань, протягом тривалого часу очолював секцію реакційної здатності і механізмів реакцій наукової ради АН України з хімічної кінетики і будови. Він неодноразово входив до складу і очолював оргкомітети наукових конференцій та симпозіумів, є членом Експертної ради Державного комітету в галузі науки і техніки, член наукових рад цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України.

Завдяки особистим зусиллям А.Ф. Попова Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України було переміщено в 2014 році з Донецька до Києва. Багато часу Анатолій Федорович приділив збереженню наукової тематики та пошуку нових напрямів роботи Інституту, вирішенню виробничих і соціальних проблем переміщених науковців. Наразі Інститут займає пріоритетні позиції у дослідженні реакційної здатності органічних сполук; вивченні властивостей викопного вугілля та синтезі гетероциклічних сполук.

Академік Попов А.Ф.- заслужений діяч науки і техніки України (1998 р.), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1993 р.) і премії імені О.І. Бродського, кавалер ордена «Знак пошани» (1986 р.), кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2008 р.).

Наукова громадськість, колеги та учні від щирого серця вітають Анатолія Федоровича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, довгих щасливих років життя, творчої наснаги і успіхів в улюбленій справі.